

Auhinnatö^ä 1930.
370445

1930. a. auhinnatö: juttus Matt. 10, 34-39.

Märkusöna: "Mitä on töde?"

Seliohn, yökoune

1. XII. 1930. a. Linnesteatuse
faktum II (väljeld III)
aetivna matarinas.
Autor: Stud. theol.

Johannes Selisker

Kambergi
Tartu ülikooli Sekretär

10, 34 - 39.

"Mis on tēde?"
" - mārģusōna -

Tartu ülikooli Kusl. võistlus töö 1930.

2/371360

na
sis
Teg
lik
mi
tih
ju
si
ole

se
si
K
te

te

A.A.

7839

Kuidas täidab jutlus oma ülesande?

Sissejuhatavat jutlusesse
Matt. 10, 34-39.

... tahte oli loom
... põlvkond!

Tekstiga on jutluse sisualas mõndagi kindlaks määratud. jääb üle seisukohavõtmine teksti suhtes ja sisu meeleaja valgusesse säädmine, ettekande stiili küsimus. Tegelikus jutlustamises sageli lähtekohaks kujuneb tegelik elu oma aktuaalsemate probleemidega, tekstisalvid aga kriteeriumiks kristliku ilmavaate seisukohalt, tihti vaid illustratsiooniks. Sellega olgu tähendatud jutluse pääsihina kuulaja vaimset seisukorda, kus ta süveneb kristliku tahte teostamise situatsiooni. Käesoleval korral on lähtekohaks tekst.

Teksti sisu ajakohane käsitlemine isenesest võib olla probleemide haaramise mõttes kas üksikut või paljusid tänapäeva ülesandeid puudutav. Kas anda siis jutlusega terve loogiline süsteem teksti kohta, või on tavalik ülesannet piirata?

Paul Wurster arvab („Text und Predigt, S. 7):

„Te endale ülesandeks oma kuulajaid ühele tahetshole juhtida! Ole teadlikult ühenülgne (asjaolu, mida kin-

jalikus teaduskonna võistlusjuttuses tärel määratl ei
saa arvestada, ka teksti iseloom ei soodusta seda) ja ära
püüda rikkaliku teksti korral kõike võimalikku
poole tunni vältel südamele panna ühe ülesande
asemel. Kuulaja peab kirikust väljudes enesele
ütelda võima: selles suunas on minu tahe lii-
gutatud ja soovid rinnas liikuma pandud!" Pal-
jusid juttustajaid kiidetakse, kuid kahtlemata oli see
hästi tabanud, kelle kuulajaskonnast lahkus kaup-
mees ja esimesena ülesandena koju minnes valpom-
mid omas kaupluses vahetas õigete vastu. Kui ta
ka midagi muud juttusest ei mäletanud, siis õppi-
nud oli ta selle tarvilikuima.

Loogiline mõistete selgus peab loomulikult
valitsema juttuse üldtois, üleschitus ise peab aga
rajanema sisemisele haaramisele ja vabastamisele.
Paljusid probleeme haaravat teksti on muudugi
raskem temaatiliselt läbi töötada, kuna pää-
rõhu asetamine ise on ka mitmeti mõeldav. Iga
võimalus ise aga tingib erilise loogika-skema.

Juttuse stiil on tingitud erilisest hinge-
lisest seisukorrast, milles ta sündinud. Keele-
lise stiili nõudis ei ole põhjust ega motet eris-
tada juttust kirjandusest, välja arvatud see mis
seisukorda labaseks teeks ja „kantlisse ei kõlba”,

äärmiste „modernsustega“ katsetamine, millest peame kõnelema „anijaalgades“. Küll jääb aga vahe selles, mida „juttuses tahta tuleb“. Sellaks vaatluseks ei paku aga enam mõiste „kirjandus“ võrdlemisvõimalust, vaid vastus sellele, mida mõnesugused teised ettekanded tahtelist sisaldavad. Kui poliitilise kõneleja ülesanne on oma vaadete edu pärast kuulajais mures olla, tema isiklik tahe muutub sageli ilmselt tiranniseerivaks, aga see on mõisteliselt ka tiübile omane. Mõnesugune peokõne selle vastu on aga enam kirjeldamiskõnne. Juttuse ehitamisel on aga silmis kristlik iseloomitähendus ja koguduse osadus evangeeliumist, tahtes muudugi üks ja sama. Kristlik tõde on alati tahetud.

Ka tahteliselt ja abinõudelt läbitöötatud juttus täidab oma ülesande vastava juttustaja isiku kaudu, kes peab olema kui teksti sümbol, võimaline eskuju-samasaks eldustege kuulaja ees. Juttuse suurim ülesanne ja mõju seisab hää algatamises. Sellepärast on juttuse primaarsed küsimused „hää“ ja „kuja“ kui mõistete täpsustamise kohta. Ülesanne, millele tekst Matt. 10, 34-39 nõuab ka rohe otsust vastust. Kui juttus pakub seda, mis juba olemas on, kuid kristliku sõnavaate valguses, kuidas seda kasutada, ja juttus teab seda, mida kuulaja mõistab, siis on ta vastava isiku kaudu esitatult mõjuga kristlikus mõttes, ja see on iga ettekande siht.

Abinõude analüüsita ei saa kindel olla, kas teatud juttus saavutab seda, mida tahetakse, või mitte.

Kuid mõju ei ilmene siiski mitte abinõude rohkusest, vaid sellest, kuidas nende rohkus arvu on kasutatud, jällegi kas ühe või mitme teema karakteriseerimiseks. Käesoleva „sissejuhatus“ ülesanne ei ole näha jutlusesse seda, mida sääl ei ole üksikasjus (Teoste jne. sissejuhatused on harilikult teiste autorite kirjutised ja see on - loomulik) järgnevas tekstiseletuses, vaid kui siinkohal lihidalt kommenteerida; abinõude kasutamist allpoolse Matt. 10, 24-39 teksti kohta, siis selle mõttega, et see tooks läien-davat jutluse kohta põhimõtteliselt. Tähta hääd jutlust ei saa olla patuks.

Paul Wurster („Text und Predigt“) märgib jutluse elemen-tidena: jutte ja võrdlusi, Jeesuse mõtteid ja sõnu, (tekst inclus.), mõnda Jeesuse elust, õpetlikke mõtteid, jutte imedest, kujusid ja teksti Vanast-Testamendist jne.

Oleks lausa ülenohus ja metoodiliselt-pedagoogiliselt lubamatu Matt. 10, 24 juures; järsku ära ütelda „mis see Jeesuse mõök“ on, see on tõe enese pärast võimatu. On siis jutluse huvideski kõrgepäält probleemisääd et probleem tõesti saaks ka selleks tänapäev. elit-te teksti kergeks, vaid raskeks tcha kuulajaks on jutluse ülesanne, mille parimaks tõendusena Matt. 10, 24-39 ise. Kristlane peab teadma, missugused raskused sunnivad teda ohvit tooma. Alles sel teel tõuseb ta elu vastolude ^{juhatus} mõistmine ja läheneb isiklik seisukoht igavorele.

Harjumus tõdesid vastu võtta verbaalselt on asjatu, iga jultuse riskejuttu osa peab arvestama ja kuulajale teistuguse mõistmise võimaldama — lause mõtte a tahte järel. Kaldumus sattuda mõttelisse unni-
usse kinni pidades „tähest“ peab saama konkreetseks. Igal üldiselt peab olema elujutt (seda ei saa ka täht-
lähelt mõista), positiivne. On paratamatu lepitav-iroo-
viline suhtumine sel korral asjatuks, mida eitades
read aluseks ja lähtekohaks võtma.

Keegi teadusmies olles oma ettekanded igal kor-
ral alganud järgmiselt: „Palun, mõtelge seda seina,
mis tere silmade ees! ja nüüd mõtelge endid, kes
te seda seina mõlitate!“

Mere seisukoha äramääramine tohiks tööpo-
lest olla kõrge lähemaks, arusaadavamaks ja näili-
kult konkreetsekski lähtekohaks, et ka jultus võis
huvitav olla algusest peale. See lähtekoht saab
olla teaduslik. Humoorne suhtumine peab aga
sellele jäi tähendama, et näilikult lihtsast peitub
enamgi, et käesolevas „mere's“ leidub mõndagi, mis
end väljastpoolt arvestada lasseb.

Jultus on tõsine õppetund, sellest tingitud ka
riiulike õppidatavuse momenti rõhutamise („Sinu uskon.“),
mis peaks kui julguse andma kuulajal smaltpoolt

tõusta juttuse kõrgusele. Jeesuse autoriteediga dog-
maatiliselt ei saa õrgustada midagi, tõde jääks meist
et väljaspoole sel korral. Hääd ja õige mõistmises
peame end Jeesusega samastama, ajalooliselt muu-
dugi mitte kokku sulades. Mis on „õige” mere pa-
lemas arusaamises a priori? See on küsimus, mille
mõistatuse es seisab iga otsimine. Missugune suhtu-
mine oleks sellele teadmatusel lunastuseks? lõpu-
linult lunastusest ei saaks muudugi juttugi olla.
Missugune vastus oleks ühtlasi huvitav ja krist-
lik? ja homileetiliselt põhjendatud? Silleri „kuri” ja
mitoloogiline Kalevipoja „nõon”, sõnaliselt mõistest
on need tahtesuunaliselt vastolulised, kuid lause
kui terork olles üldse sõnalise ja sisulise mõist-
mise sümboliks, sisaldab küsimaja isikus ometi
just selle lepitava ka muude sarnaste vast-
olude mõistmiseks (lkn. 2) kuulaja hinges. Juttuski
peab kuulajale elu armsaks tegema, arm ise
idaneagu kuulajas. Elluidugi ei ole kunagi küllalt
ühest küsimusest ja ühest näitest, elu tuleb küsi-
da võimalikult igast seisukohast, nagu seda teeb
kuulajakond summa summarum. Juttus peaks
püüdma vabastada iga kirikusolijat.

ühikülgsed näiteid võtta ja neid võib olla tead-
ikult ühekülgselt ära kasutada terves juttu üles-
hituses on teadagi ebaõige — demagoogia.

Alles siis, kui on saavutatud mulje — mida lühemalt seda parem —, et eluavaldused nii pinnapäälise polegi, et iga isik end põhimõtteliselt elus õpilases tunnistab, võib säada küsimus: mida oleme tulnud siit otsima? See on siis: enese- ja koguduse analüüs.

Parimaks vahendius selkohal on mõni võrd-
luspilt, mis haaraks enesesse koguduse ebaühtlusi-
sed huvis, dukutjeis, arenemisastmeis, milles igaüks
võiks leida oma isikliku „mina“. Ette lihtsam
ja arusaadavam, seda parem. Teatud loodus-
pildid on ses mõttes üldkogemuslikud, universaal-
selt enamvähem mõistetavad.

Pilt elava ve allikast (lht. 3) peaks karakteriseerima kogu elu tekstile kasutatavas mõttes. Temas eraldub piltlikult:

- a). iga hinge usuline tarve, jänne,
- b). mis paratamatult kerkku langeb eluga (stork) tulevad allika juurde. (Aita)
- c). enesekriitika elulise nõrkuse, psühholoogilise inimese
- d). sümbolse mõtte, et on olemas maailmas

või mujal (mis olenek kellegi etteujutused), mis kõiki, nende erinevusi arvestamata, võib karastada.

Muud võadlused ja sümboolsed etteujutused tahavad olla kõie selle pildi abil mõistetavad ja seoses kriitilise(?) ilmavaate kaudu. Kalevi möök Kääpa jões tahab olla sidemeks mööga ja allika ühtlasus mõitmisens. Ja keeliga ringkärin tohiks olla vist küll igavõitu sümboliks! —

Usuline tunne kuulajas peab saama „ära seletatud“, saama mõistusepärasteid tahtsimpulsidest tõukerd. Siis on möödapääsematu ära näidata selgepiiriliselt objekt, kõlbline mina ja suhtumine selle objektile suhtes ühiskondlikku kriitikat ka arvestades.

Kontakt reaalsega peab jääma ka kiriklikkudes soorides, kuigi mitte arvustava kriteeriumita. Ja just selle elu igapäevsuse ja halluse kõrvalomandab kõlbline mina oma väärtustega sellise väike ja igavese elu võlu, et sääl isegi peab tunnus-tama ohvi tarvilikkus ja verd kui sümboli raudata kõlblise häämele pärast.

Juttus omandab ühtluse oles koondatud ühise põhiidee ümber. Matt. 10, 34-39 iga oalm lisab

Matteus 10, 34-39.

Mitte rahu, vaid - mõõda!

Meie kõik ei mõtle kaugelkui nii. Sõdade vaatemängud maksavad verehinda ja revolutsioonide laine võib üle tapetud kehade. Ei näi üksi surm nii mõttetut, kui see, mille toimetad mõõgaga mõõkakandvale vennale. Vana Rooma lõbu- ja leivateater on ajast - on ta seda? - ja meie kultuurilm tuginevat koguni teisil kujutlusil kui igatsusest verenägemise järele.

Ja süski : mõõk jääb!

Mõõgajõuta poleks mõeldav meie noore vabaduse riiklik autoriteet. Meie rüürikaitse embleemid on täis kohutavaid surmuluid ja verejäänulisi nõtkaid, kes meid „kaitsema“ peavad. Nad ei tähenda küll vägivalda meie väikese ja rahuliku rahva juures, kuid „mitte rahu“, s.o. - süski sõda.

Mõõka!

Ka see on embleem. Naatsarilase elutöö tõestatud moto, kristliku kiriku lipukiri.

Selle apostli sõnad on need, kes kedagi väe-
võimuga "ümber ei pööranud", vaid isikuraba-
duse kõige üle säadis: "Mine, Sinu uskon
sind aidanud!" Ikka ainult vaimulike
relvadega!

On's süs võimalik, et Jeesus soovitas "kurja",
mis ikka kurja edesi peaks sümmitama (Siller) ja
viimaks oma kandjal jalad lõikaks (Kalevipoja?).
Või on ta annud ühe väga avara ja üld-
maksma juhtnööri inimese eluks?

Mis tähtsus on isik mõõgal meie?

Ta säilitab selle, mida ta ähvardab, s.o.
elava elu — ...

Käära jões puhkab kuulus Kalevipoja
mõök. Sorts ei jõua teda säält liigutada
ja jõepõhi on ta peremees. Tema rammu uhu-
vad veewood ja kannavad lained kaugelt.
Ulgumeri korraldab temale vete mängu ja
pilved toovad legendi kõrgetele mägedele jõe
allikate juurde. Mõõgast saavad tões elume-
re määratud lained ja veenirede kiirejooks.

Kaunil mäejalal kustutasid kord järve
karske allikaveega kolm rändurit. Nende silmad

jäid peatuma pääkirjal selle allika kohal
ja küsitlvalt vaatesid nad üksteist, mida
see pidi tähendama.

"Ole minu sarnane", seletas esimene neist,
kes oli ärimees, "tähendab seda, et ei tohi
elu kiirele ringvoolule "jalgu" jääda, vaid
muretseda ja edesi toimetama seda, mida
ajavool nõuab ja päälvée peab. Ole nii
võle, nagu mina!"

"Ole minu sarnane", lausub kohtunik,
"manitseb olla sama kõvalekaldumatu oma
eluskihtides, kord omaks võetud põhimõtteis, ik-
ka sama ~~ole~~ rünnata, nagu (maero) veevool
mäerinna."

Ja iseteadvalt otsid nad kolmandalt,
mida ütles too vaevalt meheaastaist puu-
dutatud, emahõlmast väljajärsarud noormees,
see süütu kolmas.

"Sõbrad", mõtiskles see ja juhtis pilgu
vette, "see tähendab olla sama puhas sü-
dametunnistuse poolest. Ole samaseks karas-
tavaks veeks jänutundvate oma tegude tõlm-
sega, mis raheldavad südant, see on otsesim tee
olla allika sarnane."

Peltskond jätkas vaikides. Vesi oli olud tõesti häa.

Kristlikud sõbrad! Ika meile vaatab vastu
allikast meie oma nägu.

Mööd selle nohtuniku käes teeniks kindlasti
õigust ja äviline vaatevinkel avaks sulle tee
käegakatsutavale õnnele, mida leiad elu pil-
lamises ja põletamises varajasest east peäle.

Ika pinda oled üks neist kolmest; sädremen-
did iseenesega kord silmsilma vastu, tunnusta-
gem suujooni ja kontrolligem kätetuhtust!

Tunnustagem ja — valigem!

Mis kasu oleks sulle sellest, kui sa jänu-
ned värske tee ja leiva järele ja süski leiad
ainult sirgeksraietud tänavaid, kuid aimsti-
ki tänavapoolt, mis ei kutsuks tagamõtetult
ega kostita muuga kui omakasu mudare lak-
kega!?

See on sama, et sa kerjad ja sulle
leiva asemel pistetakse pikku kivi.

See on rohkem! Sa otsid halastust, aga
omal käte küljes ripnered rooste märgid.

Kui sa väimujõuga sellele natrule vastu
panna ei suuda, siis roostetab ka su hing ilm-
tingimata.

Seda „kivi“, mida sulle pikku pistavad su
arvamistingimused, su maine kate ja n.n. olud,
i heida ka kõige järsem liigutus, vaid sinu
su ainuke päästee - võitle! Oma parema
nina“, oma õnne ja tuleviku nimel! Kas möö-
gaga või piigiga, mitte see ei saagi enam ol-
la tähtis, sedasort liigi on su vaenlased. Si-
uta kõrgels oma näsi ja oma hing, sest -
- vaenlane on ^{sisal} su eneses!

Kes üksi ^{seisab} (võitleb), see on tugev.

Ja Jeesus võitles ja - valis. Opetaja ja
märtri eluritse võime ja liigsõnade asemel -

Võitis enne enese, siis - maailma.

Ole kaupmees, kes teenib palgata omakasu, sil-
mapaistuse ja armastuse igatsust. Lükka ümber
kõik valerahategritate lauad oma hingetemplis!

„Ara soovi teisele seda, mida sa ei tahaks,
et seda Sulle soovitakse!“

Süis oled Jeesuse vend ja õde.

Inglise vanasõna ütleb: „Kui igavõis
hoolitsens oma paremaks saamise eest, kui
võttu paraneks siis kogu rahvas!“

Kui aga püüab rogu rahvas, ei rahulda küret
onnu kunstlikud sulud ja tarbeksoral roguni
antakse uus ja otsem säng.

Oled on kaldad, elu- jõevool.

See võndlus ei jää puudulikuks ka selles mõttes,
t aastatööd meid nagu allikaist ikka eemale viib.
Voorus ei tulevat üial tagasi.

Ometi see on näilikutl ainult nii. Ei ühtki aas-
at tundi ega sekunditki, ei ühtki ruumi osakest ole
aristamas sääl, kus otsitakse jumaliku õrglust.
õnna pääseb otse südamest südamesse, kus vahemeheks
ildmaksu tõde. Issanda põhimõtete laevateks saab
me elu seda enam, mida laiemaks muutub jõgi.
Ja kui saabub a.n. surm, siis on see usus samane
võimalus, kui jõe kadumine igavikumerde, mis pole
muud kui uue elu võimalus rännata pilve
kaudu mägede vulisevaks lätteks.

Üksik tilgake sureks mäes. Hulgade imbu-
vast kannatuses tekitab puhas allika veevool —

Juba ilmakeibus kirjanik Leo Tolstoi ei tun-
nud end enne õnnelikuna, kui oli enese mõtelnud
ühiskonna rataksesks, kellest ka ristel kasu on.

Kuulakem, kuidas kukub puhas reenireke kivist
kivile —! Ei põrmugi tühimust tehtud ringist.

Mus elu annab uue julguse ja mõtte. Vana mõte
ei tule enam kunagi tagasi. Kui täiuslikkus
sõib muutuda hää mõte igaviku arenemisringis!
Kui avarad näivad ääretu elumere sinavad pers-
pektiivid täitumisest elujulguse ja kõlblise sallil-
luse vertikaadest!

Alga mõök jääb! Nagu pääle vee on olemas
naa, õhk, kaldad, oammal, mädanemine, nii jääb
inimese elujulguse prooviks alati kõiksugu takis-
tusi küll olude, küll isikuvigade näol.

Ja tekitab eluosõttusos tühjuse tunne, kolab
tihti enesetapomisetont ringi otsivate noorte
südames. Vesi viib enesega ka prahti ja kõntsa,
seda rohkem, mida kiiremini veevad allajõge
aastad. Piis tuleb rünnata „vastu rull“, et kaasa
sammaldumise hädakoht paadikülgedel ja lõõks
lõõksle sõudja palgel mägede päikene. Maha
halvad mõtted, käed abiaitavaks tööks!

Tõetagem, — kuid mitte vildakaid elarvamusi!
Saagem nii teadlikuks, et meie mitte oma pare-
ma tahtmise vastu maailma troonile ei tõsta
rasvunud laiskust! Meie tööst peab olema kasu

ligimese hingele tema kannatuse ja tõekahtluse
ilmapihkudel! See sotsiaalne mürk, ikeragi minu
elul, saagu sel teel ikka teravamaks ja raiugu
meid endid seestpoolt tahtejuurteni ikka tuli-
hingelisemaks, et suur mõte „karastada väsi-
nud rändajat puhtusega“ asuks tõesti kal-
jukiindlalt mere sees ja mere jälgedes. Siin ma
seisan, teisiti ma ei või!

Ainult see mõte teeb meid igaveks. Selle-
pärast on etse paratamatu, et tänase rirja-
sona 39. salmi mõte, „kes oma elu ohverdab
hääduuse altaril Jeesuse eeskujul“, ehk teistesõ-
nadega, kes „langeb mööga läbi“, ei ole omegi
mitte surnud, vaid alles puhastustulde sattunud,
kus kõrbeb kuri ja põrguvalus sünnib uus
ja parem inimene, alles võimeline igavest elu
elama!

Mis hoodime siis verest? kriisivalust? ... reakt-
sioonilise meelehärmast !!?

Prantsuse revolutsiooni päeval päriti Paha
Õigluse käest, kas teda ei kohuta põrmugi ohvri-
vere küllus ...

„Ei! — sest verd ei näe mind, vaid uue elu koitu.“

Kallid sõbrad! Oleks ju küdiväärt, kui iga uus päev meid tõesti karastaks eluliksüüga ja meie usk oleks vähemalt kui sinepiivake! Elumured meie päade kohalt lahtuksid ja puhkav kaler ei kaebaks raskusi rinnal. Paraku Vanu-Adam paneb end meis veidi teistuguselt maksma ja mere tegelik elu on kui maetud ühte hauda, kus üks häda teist raskemana pitsitab, ega jää mingit tõusmisvõimalust. Poeg rüütleb isaga, tütar emaga, minija ei salli ämma. Üks suur armukadeduse keeris, ütleksid psühhooanalüütikud.

Ja Ennistegija olla selle saanud (M.10, 35) -
leil pole põhjust kahelda, et Jeesus võima-
tuks oleks pidanud laste ülesastumist vanemate vastu. Lahtuminekud sugupõlvete vaime-
lises ilmes on loomulikud ja hädatarvilikud.
„Noorte ja vanade“ probleem püsib ikka inim-
sooga kõrvalt. Poja ja tütre vaated peavad
vanemate arvamustega kokku pöörkama, tuleviku
tõeraskus on sama isa ja iga jumalalillekese
suhtes. Sest: „Kes on minu vanemad, vennad ja õed?“

Tõe rist on moodsapääsematu. Pöeg tahab elada
a elu ja tütar jälgida oma rada. Sünnitades
si ei ole sa muuks kui Looja tööriistaks, elu
lub Jumalale.

"Eks tere tunne, et tere Jumala tempel olete...
ekondlik veresugulus ega mingi muu elarvamus
saa ega tohi õigustada nüridat mõõka põhi-
tete riisus — ja vaevalt muud riidu maailmas
dse on olemas —

Eks ole siis äärm ja minijagi kui õed ühe
sanda katuse all. Ka mitte nende riidu ei
vää meie, vaid suurt ja kõlblist elukooli...

Ondi ei rahuldu üks ligimestarmastar süda
le seletuse kui lõplikuga. Suurem osa, jaana-
rdu" jääb kindlasti välja paistma eluliivast.
ere mõtleme sellele, kuid inimesed üksteise elu
übedaks" teevad, võibolla "aukuigi kaevavad",
is tühjast asjast (tõusevad) arenevad tülid, tap-
sed ja tapmised. Ja tuleme otsusele, tõrge lõpp
i sageli pole teostunud. On sõditud, ent kas
ritusmöögaga pääde kohal?! Kindlasti polnud
nma nägu igakord nii virul ja minija turtsakas,

vaid need õisemised vihapistked, millel on omadus
ha „rääsast elevandi“, olid meie võitlusvõimetuse
li, seljatakuste vaenlaste hoogne esilepääs.

Ei ole kellelegi ettehitaks, et Jeesus tuleb sõtta
nooruse sõjaväega, kuid hoiatama peaks see praeg-
ust põlve suurimal määral, et seda võitlust
i ole alati võimalik võitlanuhtluse ega pime-
ta armastusega vastata mingi omandusõrguse
rõhjal, vaid et selles mõõgas, mida sa haarama-
ked sunnitud) pead, peitub imevõim vabalt oma töö-
tete eest kannatada — ka vanemakohustuse ja
astutustunde kaudu.

Võitluse möödajääsematuses ^{reendumis} eestkujusid on noo-
rusel koguni õigus nõuda.

Kaugeltri mitte ainult „veest ja leivast“, vaid
uurtest ja puhtast noorushingist jäänud elu.
Teadmatuses etteäätud tükkeid läbi murda, läbi
madaluste luua virendav elu-täis puhtaid tundeid
ja aateid, ei ole sellest suuremat jõuproovi
lühemas looduses.

Ilusad silmapilgud hoiavad elu üleval
nagu küünalde valgus lapsele jõulumõtte.
Näis Jeesuselegi õõ päeva puudumisenä, väär-
tusena ainult valgus. Ei kao kurjuski

enne maailmast, kui hädust "kõik kohad"
läis on. | Igalühel meist on midagi paremaks
muuta, kui mitte muud, siis vähemalt oma
silmapilgu tuju.

Nooruse ussideaal on absoluutne optimism.

Aga ka noogu vaimlise elu traagika seisab
selles, et ta püüab üle saada just psühho-
loogilisist tõdedest: vaimline elu on elu
traagika. Kuid on samuti selge, et midagi
vaimlist ei saavutata võitluseta, tõeliselt
väärtuslikku valuta.

Paulus märgib ju, et sõna "ristist" on
juuda rahva ära pahandanud. See "pahand-
das põhjus" tuli ristipuule viia.

"Kuidas saan ma õndsaks?" küsime tänapäev.

"Võta oma rist enese peäle ja käi minu
järel" —

Rist olgu Sul käepärasest, et sinna üles nae-
lutada kõik rakkained ja pahandad omas hinges.
Surgu kõik, mis surma välja ei kannata. Ille
tahame tavarüki!

Ristiuse vaenlased olid need, kes ristiuse
võidule aitasid, kõrgemalt vaatepunktilt vaada-
tes kodarondsed, kes tahtsid sama.

Rünlis mõtlemine saadab vaenlased maalt
ja, omegi erakonnad ja erinevad põhimõtted jää-
d. Võitlus jääb. Ja vaenlane jääb, traat
uuda seda tekestada.

Anarkistide tunnustat koguni riigikordi... on's
ide arusaamine elust kõige õigem? Riik koguni
svatavat vaenlasi — ?

Kanasona ütleb: „Rumal sõber on kardetavam,
ei tark vaenlane“. Melestub jütustus karust ja
zerajuurtest. Rumalus ette surmal kiviga, targa-
vaenlasele on kasulikum sind aga siduda kä-
ist ja jalust, näha sind võidetuna.

Riigis on küllalt valituse vaenlasi. Ent valit-
us, kes opositsiooni ja avalikku häält ei suuda
kes ületada, demokraatliku korra juures lahku ame-
ist. Nabariigi suur arenemisvõimalus selles
isabki, et ohjad loovutatakse kibedaima aroustr-
võitjale. Näiv vaenlus tõesti loob riigielus?

Aga ta loob ka igas inimeses, sest ei ole
senini leiutatud eskujulikumalt koostatud riigikorra
ühitööre, kui need mis teostatud inimese rakkude ja
organite riigis. Mere ei taira aga säält rotta eskuju,

ennastavustavat valgust, opositsiooni, kes teeks
eks sündivad eksisammud, on meis koguni vähe.
d ligimese silmas näib suuremana palgist enda
as. "Katsugem vaimud läbi", otse põlegem enesekrii-
a tules ühtlaseks inimeseks sõnas ja teos!

a nõudlikumaks ja valgumaks muutuda enese isiku
tes, see meelitab meist tõesti välja selle suurima
edukama eluks (S. Marden). Selles usu süga-
n väärtus peitubki. Seda palvestri ammutame;
baduse paranemiseks. Palugem siis rohkem nõudes
lubades, kui need, kel silmi ees elu õigluse ja
umastuse Jumal, löögem otse vaenlase vihamõoga
ri enesest kukkuma, võtkem eskujooks Jeesuse
setsemani palve, kelle "higi oli kui verepisarad,
is kukkusid maa pääle", sest palve on võitlus
na maskeeritud "mina" alastamiseks. Kui sa usud
ireljätmatusse koputamisesse, siis oled sa juba kind-
xsti taevalikku õnnistust tunnud.

Ka meie palume - variseeri kombel.

Kindlasti ei mõistnud Joosep ega Maarja oma
2 aastast poega, kui see neile Jeruusalema Templis
ausms: "Eks see ole minu Isa, kes taevas on" —

Isaõnise isa lapsed tohimev olla, kelle armastuses
eme sündinud! „Moodse“ elu palve on aga tihti
e, et eluandidega mängitakse ja midagi muud
ole nii kõverdavat kui südametunnistus. Sõ-
a hävitab miljoneid, armastuse uppumissuunas
viskleb viimseid hingetõmbeid aga iga inimene
ta ja ema peavad loomulikuks, et lapsed nende
oolt ja muresid vastavad — armastuse ja poole-
õuuga. Isa eneseuhkus ei luba võistlejat, ta
aab armukadedaks Jumalale, laps on loodud kui
rängukanniks. Mõisugune „pime“ ja „peab“ vanema-
äarmastus „ei ole minu väärt“, ütleb Jeesus.
Tõde on isas ja tõde on pojas, kuid isa tõde
i ole mitte poja oma.

Sinu ja su ligimese laps —

Kas ei hellita ja armasta sa oma lap-
se kaudu iseennast?! Miks on siis sulle si-
nu tütar armsam? Kas ei puhka sa juba eba-
ausalt võidetud „loorberel“? — Kriitikata tunne
jääb meeliks kapteniks ega juhi „ärakadunud
poega“ tagasi isakotta. Armastus näib hukutavat.
Ja siiski mitte hukatusest pääsemises ei seisa veel

tema jõud, mis ülepeääsmatuist raskusist üle
aitab meid sisemiselt „ära seletades“. Mõte
ilma otstarbeta on surnud, tundeita pole
tegusid. Armastus on meri, hing täis salo-
päraseid sügavusi, kust ka usuväärtused
kui ammu põhjavajunud linna kirikukellad
vastu helisevad, kui neist kordki üle sõidetak-
se. Oma isa ja oma lapse südame põhjast
otsida kogu maailma õnnestavaid heliseid, ainult
siis ei minda omast elust e mööda, vaid leitakse
mõte ja kindlus elu ohvriks, ligimese aitamise-
le, mis kõige näilikkuse vastu teeb meid sisemiselt
rikkaks. Nõges kõrvetab, kui teda puudutakse,
ei kõrveta aga mitte, kui temast tugevasti
kinni haaratakse. Eluraskused on meie sa-
ma, mis seinakellale riputatud pommid, muudu-
jääksime „seisma“. Valu, mida Jeesuse mõõk meie
nagu ähvardab tuus, on nõgese sarnane.

„Kui sina punast roosi tahad, väike
ööbik“, lausus roosipuu, „siis pead sa tema
kuupaistel helisevast laulust looma ja oma
südame verega värvima. Sa pead mulle

laulma, rind vastu okast. Terve õõ läbi pead
sa mulle laulma, ja okas peab su südamest
läbi tungima, su eluveri peab minu soon-
tesse voolama ja minu omaks saama.

Pead vajutama, väike õõbik, rinna kõ-
vasti vastu okast. Okas riivaku su südant
ja metsik valuhooq käigu sinust läbi. Vali,
vali olgu su piin, et kõrglikumaks ja ring-
likumaks muutuks su laul, sest sa laulad
armastusest, mis surma läbi täieneb, mis haava-
ki ei sure.

... Ja kui kuu taerav paistis, lendas õõbik
noosipuu juurde ja surus rinna vastu okast.
Õõ läbi laulis ta, rind vastu okast, ja külm
kristalline kuu kummardas alla vaadates ja
kuulas. Õõ läbi laulis ta, ja okas tungis
sügavamale ja sügavamale ta rinda ja
eluveri voolas tema rinnast... (O. Wilde).

Sünniks tänapäevgi iga dulaul rinnaga
vastu aateteravnist, olems iga kristlase samm täis
ohriverega kastetud armastuse kevadilli!

Tuleb valida valusügava ristimõõga, või riisikana
ia-sinna hüpleva tänapäeva rahel, ehk — mere
leme paratamatult pimesilmsed nutid, kes elust ja
ludest midagi õppida ei oska.

Otsusta !!!

Mu silmad seletavad ärganud hingede läbe-
ratut võidujooksu eluravika pärast, suurrai-
nude sõda ja edesirühkivat rahulolematust.
Kes võidab?! Igal jooksul on mõte, sest „kõi-
gile on ase valmistatud taevas.“

Kord mõisatöölised nõudsid tööpälja kõrgen-
damist. Suur saatkond asus teile nõudmisi
„härrale“ esitama. „Imelikul kombel“ jõudsid
neist, härra' palge ette vaid üksikud, enamik
poetus teverde ja põõsastikku, ja neistki ko-
halejõudnuist jäi järele ainult üks, kes pro-
testimise asemel mitte tänama ja paluma
poleus hakanud (U.-Patuste eluviis).

Iga palve Jumalalikolta on omalt iseloomult
protest: eluväärtuse ja hinna testimiseks. Ara ja
teojulgusega giro ei ava veel taevalikke kredite, üks-
sik hääl ei saa veel kõini mitte taevarüki viia,

julgust Jumala palge ette ilmuda, peab igal üksikul kristlasel olema. Ka „liha“ peab saama tugevaks, et talle kui Simpsonile kasvaks pähe roka enam raimujõu juukseid. Ja et see jõud ei salliks enam mingisuguseid kõidikuaid. See, kes loobub kartuse või huvi puuduse pärast tõe ja õiguse eest kõike välja panemast, horab küll oma viletsa elu, kuid jääb vangiks, kes elu liinumist ei saa kaasa elada. Puhastatav reijoons nite hinge vesivotta muudub. Seiser tehakse on aga kui surunud ja mitte midagi muud kui ajaharimast väärt. Inimesed muutuvad põrmuks enne, kui saavad haue kaldale!

Tunne iseennast!

Kas tunneme tõesti elust igavest rõõmu, kas joobume ka raskest aastast, või suudleme ainult palja ja kõhuajana alandlikult maapinda, mis tõidab? Ja tahame öüske, et pühaõhtusöömaale meid linastars...! Paljusid isandaid ei saa, korraga teenida. Kel koad - hääleta!

Ei mingit vabandust ega kompromissi, oma lootuse, tahte ja püüde nõrkust ei tohi õigustada, vaid

nõuda suuremat elujulgust. Muidu oleme rää-
jooksinud, kes laagnud lõhkuva ja rüvetava
enda hingetemplisse "oma meeste" poliitika tagajär-
jel, et aga leelis valitseks - "rahu". Ometi aimult
see on sinu esimene ja viimane väärtus, et lookordama
elu ööbikulauluna hingesümfooniaks, silmi es Kristus-
tuse punase elulille motiiv. Võta pahandus! Tä-
sumõtteta! Kui poleks aaskust, poleks elul
aldse mõtet. Nüüd aga: on võita terve maa-
ilm; kaotada mitte midagi! Jääb üksi, ole
tugev! Kõrged mäetipud on alatu üksi ja
märkute veri on kiriku seeme.

Suur ülesanne saatis su ellu, krist-
lik sõber: ristimõök õigluse paremas käes võit-
lema oma tõe ja taeva eest. Irigu olgu see sul-
le elu traagikaks, vaid ärarääkimata õn-
nens teenida Jumala loodud sinise taeva ja
tähtede all! Ja kui tekib nälg ja jänu, siis
pead just sina võitlema tee sinna, kust kuul-
sid saavat võltsimatut puhta allika elueliksi-
ni, mida Jeesuse esknuju enese sisaldab kõrges
hääs ja puhtas ja ülevas mere keskel ka tänapäev

Siis lööb tõe maailmas läbi just olude
kiuste! Siis kannab Elu Kaalilea merd vee-
pinnal, ega tunne me pimeduse hirmu, vaid
küsime valguse järele kogu eluaja.

Mina tahan, etse jänunen elava jumala
järele! Ma tahan uskuda, et ma rāin
seda pūha elusilda, mis on Tema kate-
tōō! Ma tahan hāād teha ja tōe eest
võidelda!

Eks kohise ilmameri saatuse õrglusest, eks
hanka päikese elurōōm meie külge, eks
taha ju merejõepuhastallinaveest taitus
kogu nooruse organism jäninev

Andesta mu eksisammud, kus kõht
ja olud olnud, "ilmavaatus" ja märka-
matult saatana väite tõestuseks:

"Mis üal eluvalgust näeb -
on väärt,
et hukka läeb!"

Tema aga ütles: "Mina elan ja
teie peate ka elama." "Küll mād
lūguvad ja mād kunkad kõiguvad, aga
sinu heldus jātāb nūūd ja õgavesth."

Ma minu silmi igavese elu mõist-
miseks, Jehoora! Amen!

Auhimatoo^v
370445
a^v